

Obsah

1. Úvod.....	4
2. Čeští senioři pohledem statistiky.....	6
2.1 Hranice stáří.....	6
2.2 Nástin demografického vývoje populace ČR.....	6
2.3 Odraz demografického stárnutí ve věkové struktuře populace.....	8
2.3.1 Geografické difference.....	12
2.4 Vnitřní struktura skupiny seniorů.....	13
2.4.1 Věková struktura populace seniorů.....	13
2.4.2 Struktura skupiny seniorů dle pohlaví.....	15
2.5 Prognózy vývoje věkové struktury.....	17
2.5.1 Projektovaný vývoj věkového složení populace.....	17
2.5.2 Proměny věkové struktury skupiny seniorů.....	20
2.5.3 Vývoj zastoupení mužů a žen.....	21
2.6 Úmrtnost a naděje dožití.....	22
2.7 Vybrané sociální charakteristiky českých seniorů.....	26
2.7.1 Rodinný stav.....	26
2.7.2 Úroveň vzdělání.....	28
2.7.3 Náboženské vyznání.....	29
2.8 Zdravotní stav českých seniorů.....	30
2.9 Společenské implikace nastíněných trendů.....	34
3. Ekonomická dimenze života českých seniorů.....	35
3.1 Starobní důchod jako zdroj příjmu.....	35
3.1.1 Systém důchodového zabezpečení.....	35
3.1.2 Odchod do důchodu.....	36
3.1.3 Výše vyplácených důchodů.....	37
3.1.3.1 Aspekty ovlivňující výši starobního důchodu.....	39
3.1.3.2 Důchodový systém jako nástroj nivelizace příjmů.....	40
3.1.4 Struktura vyplácených důchodů.....	42
3.1.5 Postoje veřejnosti k důchodovým otázkám.....	44
3.1.5.1 Důchodový systém.....	44
3.1.5.2 Věk odchodu do důchodu.....	45
3.1.5.3 Výše důchodu.....	46
3.1.5.4 Předčasné důchody.....	46
3.1.6 Výhledy do budoucna.....	46
3.2 Práce v důchodovém věku.....	47
3.2.1 Proměny ekonomické aktivity seniorů.....	47
3.2.2 Současný ekonomický status českých seniorů.....	48
3.2.3 Specifika zaměstnávání starších pracovníků.....	49
3.3 Příjmy a výdaje seniorů.....	50
3.3.1 Výše a struktura příjmů.....	50
3.3.2 Výše a struktura výdajů.....	50
3.3.3 Majetkové poměry.....	52
3.3.4 Subjektivní chudoba jako charakteristika života seniorů.....	52
3.4 Sociální implikace ekonomické situace seniorů.....	53

4. Sociální aspekty života seniorů	54
4.1 Odchod do důchodu	54
4.2 Život v důchodu	55
4.2.1 Kvalita života v důchodu	55
4.3 Senioři v rámci rodinných struktur	57
4.3.1 Formy rodinného soužití	57
4.3.2 Vztahy mezi generacemi	59
4.3.2.1 Frekvence interakcí mezi generacemi	59
4.3.2.2 Kvalitativní aspekty mezigeneračních vztahů	61
4.3.3 Mezigenerační solidarita	62
4.3.3.1 Konkrétní formy vzájemné pomoci	63
4.3.4 Budoucí podoby rodinných vztahů	65
4.4 Jak čeští senioři bydlí	65
4.4.1 Formy bydlení	65
4.4.2 Spokojenost s vlastním bydlením	66
4.4.3 Preferované bydlení v případě horšího zdraví a potřeby pomoci	67
4.4.4 Ústavní bydlení	68
4.4.5 Budoucí vývoj v oblasti bydlení	68
4.5 Služby seniorům aneb jak zajistit důstojné stáří	69
4.5.1 Poskytování služeb v domácnosti	70
4.5.1.1 Hodnocení poskytovaných služeb	71
4.5.2 Ústavní péče	72
4.5.2.1 Důvody odchodu do domova důchodců	73
4.6 Senioři a politika	73
4.6.1 Postoje seniorů k transformaci české společnosti po roce 1989	74
4.6.2 Vnímání Evropské unie	75
4.7 Způsoby trávení volného času	76
4.8 Život v důchodu včera, dnes a zítra	78
5. Závěr	80
Použité zdroje a literatura	82
Seznam grafů	88
Seznam tabulek	89